
Recenzie.

Dosarul poetul

Viorel RUS

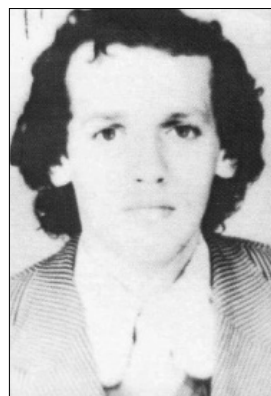
În preajma aniversării a 25 de ani de la căderea comunismului, la editura „Karuna” din Bistrița a apărut o carte inedită. Volumul redă pe 285 de pagini, în format A4, un număr de 222 de documente din Dosarul de urmărire informativă nr. 539 al Serviciului de Securitate Bistrița-Năsăud.

Pe coperta de final a cărții, este inserat următorul înscris: „Acesta este Dosarul de urmărire informativă al fostei Securități comuniste, al poetului Alexandru-Cristian Miloș între anii 1979-1989, obținut de la CNSAS – Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității – și publicat, integral, fără comentarii, întru întregirea biografiei scriitorului”. Tot aici poate fi citită o excelentă postfață aparținând lui Romulus Rusan, directorul Fundației „Academia Civică” și al Muzeului „Memorialul Sighet”.

Redăm crâmpie din viața și activitatea talentatului poet bistrițean, numit de securitatea comunistă cu apelativul impersonal, „obiectivul” sau „urmăritul”.

A.C. Miloș s-a născut în Bistrița, în 23 septembrie 1952, ca fiu al ofițerului de armată Virgil Miloș și al învățătoarei Floarea Miloș. A absolvit liceul ca premiant, a urmat doi ani cursurile facultății de medicină, după care, îmbolnăvindu-se grav, a trebuit să se retragă.

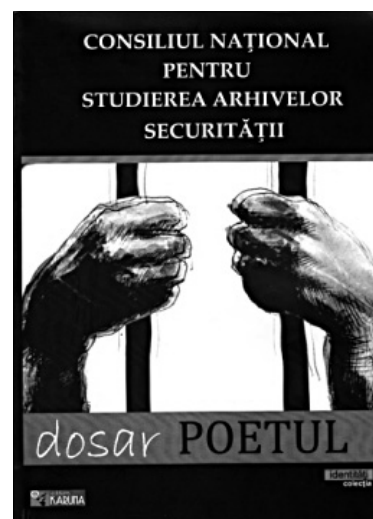
Începuturile sale poetice s-au întâmplat ca licean, în Revista „Zări Senine” a Liceului „Liviu Rebreanu” din Bistrița, iar în anii studenției la Cenaclul Literar al Revistei „Tribuna” din Cluj. În perioada anilor 1976-1987, a debutat editorial la Revista „Luceafărul”, a publicat poezii în reviste precum „România Literară”, „Vatra”, „Steaua”, „Convorbiri Literare”, „Familia” și un medalion în antologia colectivă „Cântec pentru zori de zi” la Editura Albatros. Din anul 1988 până în prezent a publicat 25 de volume de poezie, proză și eseuri filosofice. Menționăm volume de poezie precum: „Stele Amintite”, „Națiunea Cosmică”, „Cartea Oceanului G”, „Poe-mele Planetelor”, Antologia „Cosmos”; proză SF: „Biblia Reptiliană”, „Sud Galactica”, „Liga Albă și Oamenii Multidimensionali”; eseuri filosofice: „Filosofii Siderale”; „Laser”. A obținut 14 premii la concursuri naționale și internaționale de poezie.

Este membru al Societății Scriitorilor Bistrițeni „Conexiuni”, al Uniunii Scriitorilor și Uniunii Ziariștilor, al Asociației Scriitorilor de Science-Fiction și fondator al Școlii de Cosmo-Poezie din România. Volumele sale se găsesc în biblioteci universitare din 30 de țări, iar poeziile sale sunt traduse în 7 limbi. În anul 2014 a fost declarat Cetățean de Onoare al Municipiului Bistrița.

Puterea ideilor exprimate împotriva abuzurilor, direct sau în creații artistice, a speriat toate regimurile politice dictatoriale, inclusiv regimul comunist din România. De aceea dizidenții de orice natură au fost urmăriți, hăituiți, închiși în condiții inumane, torturați fizic și psihic, obligați să-și renege propriile creații sau chiar uciși.

În România procesul de comunizare s-a înfăptuit gradual. Putem deosebi o etapă a sovietizării, a instaurării brutale a dictaturii de tip stalinist în toate subsistemele societății, având ca repere

Viorel RUS, e-mail: prof_rus_viorel@yahoo.com

temporale anii 1948-1964 în care s-au creat bazele noului sistem social, după care, între anii 1965-1989, a urmat perioada supranumită generic de către ideologii comuniști a „societății socialiste multilateral-dezvoltate”, în fapt a regimului dictatorial al „noii burghezii proletare”, apărută în noile condiții sociale, dominată din ce în ce mai tiranic de Nicolae Ceaușescu și consoarta sa.

Activitatea serviciilor de securitate, a instituțiilor judecătorești, de opresiune și detenție s-a mulat pe obiectivele specifice fiecărei etape.

Documentele din Dosarul personal de securitate, pe care poetul Alexandru-Cristian Miloș ni-l propune spre lecturare, au fost create în a doua etapă a existenței comuniste a României, când organele de urmărire și represiune ale statului comunist mimau respectarea legilor în vigoare, spre deosebire de prima etapă în care ele acționau fără de lege. Se poate însă observa din lectura volumului pe care îl recenzăm că și între anii 1979-1989 securitatea a servit regimul comunist și nu patria și poporul cum afirmă adesea foștii slujitori ai acesteia.

Dosarul publicat este exemplar pentru felul în care se declanșa și se desfășura urmărirea informativă de către securitate a creatorilor de artă considerați periculoși pentru regim în etapa socialismului multilateral-dezvoltat.

A fost suficient ca doi informatori să sesizeze ofițerilor de securitate cu care colaborau faptul că Alexandru-Cristian Miloș s-a declarat nemulțumit de îngrădirea libertății de creație, de politica internă a partidului și statului, de activitatea conducătorilor comuniști și că ar dori să părăsească țara, considerând aici nu se putea realiza ca poet, pentru ca aparatul operativ al securității și conducerea acesteia să se pună în mișcare pentru a-i controla viața și activitatea prin acțiuni multiple, cum se nota în unul dintre planurile de măsuri întocmit de securitate, „în vederea contracarării și prevenirii comiterii de către poet a unor fapte ce puteau afecta securitatea statului”. Aparatul operativ pus în mișcare de către securitate – în prima fază între 26 aprilie 1979, când s-a deschis dosarul – și 3 octombrie 1986, când s-a închis, iar apoi între 23 noiembrie 1989 – când s-a redeschis și 7 decembrie 1989 – data existenței în dosar a ultimei note informative, a fost numeros.

Cinci ofițeri s-au perindat în timp ca responsabili coordonatori ai acțiunilor întocmind planuri de măsuri cuprinzătoare. A intervenit ofițerul de investigații la domiciliu, ofițerul specializat în cercetarea penală, au avizat măsurile șefii de secții, comandantul securității, comandantul inspectoratului județean de poliție, s-au făcut controale de fond de către ofițeri din centrala de la București. Au fost puși la lucru 21 de informatori dintre colegii și cunoștințele poetului, racolați de 13 ofițeri și subofițeri de securitate. S-au luat declarații nominale privind afirmațiile, atitudinile și activitatea poetului de la 15 persoane cu care acesta a intrat în contact, i-au fost interceptate 5 scrisori către diverse edituri, s-a folosit tehnică de înregistrare audio la întâlnirile avute cu personalități ale culturii românești prezente la diversele manifestări culturale ce au avut loc în oraș și județ.

Poetului i s-a efectuat o percheziție domiciliară în baza unui denunț fabricat de securitate cum că ar deține obiecte din străinătate în scop de speculă, literatură pornografică și poezii subversive la adresa partidului și statului. A fost chemat la securitate în trei rânduri, interogat, pus să dea declarații scrise privind manifestările sale anticomuniste și angajamente de îndreptare, a fost pus în dezbatere publică la locul de muncă în prezența unor ofițeri de securitate, a fost dat afară din serviciu și amenințat cu închisoarea.

De fiecare dată poetul, sfătuit după cum ne-a mărturisit de un ofițer de securitate, și-a recunoscut vina explicând totul prin răbufniri nervoase generate de boala sa cronică, consumul de alcool sau de faptul că nu avea serviciu corespunzător calităților sale.

Adevăratele sale gânduri despre comunismul românesc au răbufnit din nou la sfârșitul lunii noiembrie 1989, când a afirmat între altele, în compania conducerii instituției și colegilor de muncă de la casa de cultură a sindicatelor, că schimbările din țările socialiste „vor urma și la noi”, fapt pentru care securitatea i-a deschis un nou dosar de urmărire.

„Dosarul Poetul” este o carte deosebită. O recomand spre studiu tuturor cititorilor „Revistei Bistriței” interesați să cunoască modul de lucru al organelor de securitate în raport cu creatorii de literatură care s-au opus regimului ceaușist.